

AYT

COĞRAFYA SORU BANKASI

Değerli Arkadaşlar,

Yıllardır iyi bir gelecek hayaliyle eğitim ve öğrenim görüyorsunuz. Dersler, kitaplar ve sınavlardan kendinizi yorgun hissettiğiniz zamanlar oldu.

ÜNİVERSİTELİ olmanın eşiğine geldiğiniz bu dönemde onlarca ders kaynağı içerisinde size hitap edebilecek, eğitiminize katkıda bulunacak, kolay ve kalıcı öğrenmenizi sağlayacak **"doğru"** kitaplara ihtiyaç duyunuz.

İşte biz, **Yayın Kurulu** olarak ihtiyacınızı karşılamak için kolları sıvadık ve gireceğiniz tüm sınavlarda başarılı olmanızı kolaylaştıracak, sizlere öğretmen olabilecek **"FAZ Soru Bankası Serisi"**ni hazırladık. Kitaptaki soruların **video çözümleriyle** tam bir öğrenme sağlamanıza katkıda bulunmak istedik.

Hepinize hayat boyu başarılar dileriz.

İçindekiler

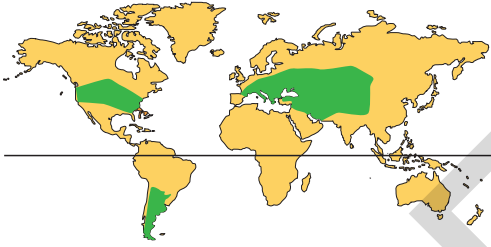
FAZ - 01 Ekosistem ve Madde Döngüsü - I	4 - 7
FAZ - 02 Ekosistem ve Madde Döngüsü - II	8 - 11
FAZ - 03 Ekstrem Olaylar	12 - 13
FAZ - 04 İnsan ve Doğa Etkileşimi - Küresel Isınma	14 - 15
FAZ - 05 Nüfus Politikaları - Türkiye'de Nüfus Politikaları	16 - 21
FAZ - 06 Şehirlerin Fonksiyonları - Türkiye'de Şehir Yerleşmeleri	22 - 27
FAZ - 07 Üretim - Dağıtım ve Tüketim	28 - 33
FAZ - 08 Doğal Kaynaklar - Türkiye'de Doğal Kaynaklar	34 - 37
FAZ - 09 İlk Uygarlıklar - Ekonomik Faaliyetlerin Etkileri	38 - 39
FAZ - 10 Türkiye Ekonomisi (Arazi Kullanımı - Ekonomi Politikaları)	40 - 49
FAZ - 11 Türkiye'de Tarım - Tahıllar ve Sanayi Bitkileri	50 - 53
FAZ - 12 Türkiye'de Yağ Bitkileri - Meyvecilik ve Hayvancılık	54 - 59
FAZ - 13 Türkiye'de Madencilik ve Enerji Kaynakları	60 - 65
FAZ - 14 Türkiye'de Sanayi - Türkiye'de Ticaret	66 - 79
FAZ - 15 Türkiye'de Ulaşım ve Savunma Sanayisi	80 - 81

FAZ - 16 Türkiye’de Turizm	82 - 85
FAZ - 17 Türkiye’nin Kalkınma Projeleri - Türkiye’yi İlgilendiren Sorunları	86 - 95
FAZ - 18 Ülkeler Arası Etkileşim Kültür Ticaret	96 - 101
FAZ - 19 Ülkeler Arası Etkileşim Turizm	102 - 107
FAZ - 20 Ülkeler - I	108 - 115
FAZ - 21 Ülkeler - II	116 - 121
FAZ - 22 Küresel ve Bölgesel Örgütler - Sıcak Çatışma Bölgeleri	122 - 125
FAZ - 23 Çevre ve Toplum - I	126 - 135
FAZ - 24 Çevre ve Toplum - II	136 - 143

1. Biyomun tanımı aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

A) Canlılar ve bunların arasındaki ilişkiye denir.
 B) Dünya ekosisteminin en karmaşık ve en zengin beslenme yapılarına denir.
 C) Benzer bitki ve hayvan topluluklarını barındıran bölgelere denir.
 D) Bir bölgede yaşayan canlılara denir.
 E) Okyanusların yüzeyinde oluşan ve dalgalarla atmosfere karışan hava kabarcıklarına denir.

2. Aşağıda, bir biyom türünün Dünya'daki dağılışı verilmiştir.

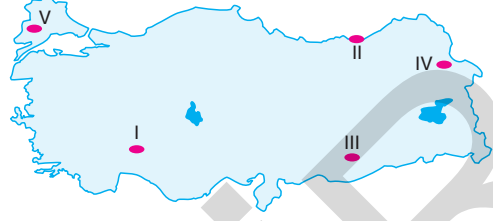
Buna göre, yukarıda dağılışı verilen biyom ile ilgili aşağıda verilen özelliklerden hangisi yanlıştır?

A) Orta Kuşak karalarının iç kesimlerinde görülür.
 B) Bitki örtüsü bozkır, preri, çayır gibi çeşitli otlardır.
 C) Yazlar sıcak ve kurak, kışlar soğuk ve kar yağışlı geçer.
 D) Dağılışı verilen biyomda sert karasal iklim etkilidir.
 E) Lama, bizon, antilop, zebra gibi hayvan türleri yer alır.

3. Aşağıdakilerden hangisi canlıların yeryüzüne dağılışına etki eden fiziki faktörlerden biri değildir?

A) Yer şekilleri
 B) Kentleşme
 C) Yağış
 D) Toprak
 E) Sıcaklık

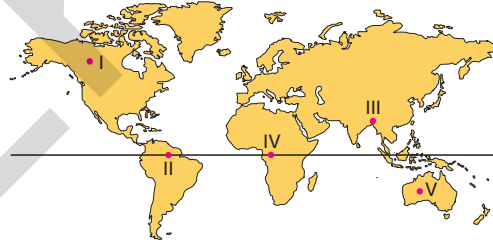
4. Nemliliğin fazla olduğu yerlerde bitki çeşitliliği de fazla olur.

Buna göre, yukarıdaki Türkiye haritasında verilen yerlerin hangisinde nem oranının yüksek olmasından dolayı bitki türü daha fazladır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

- 5.

Yukarıdaki Dünya haritası üzerinde numaralandırılarak verilen bölgelerin hangi ikisinde benzer biyomlar yer alır?

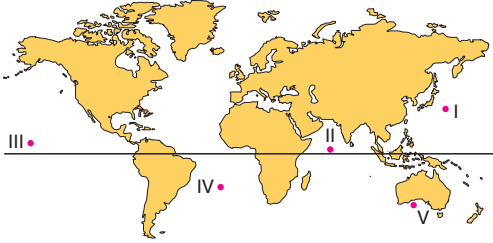
A) I ve II B) II ve III C) II ve IV
 D) III ve V E) IV ve V

6. Hava, su ve toprak gibi cansız ögeler ile canlıların oluşturduğu yaşam alanına denir.

Yukarıda boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

A) Biyom B) Habitat
 C) Ekosfer D) Ekosistem
 E) Biyoçeşitlilik

7. Denizlerde sıcak ve soğuk su akıntılarının karşılaştığı alanlar, canlı türü bakımından zengin yerlerdir. Çünkü sıcak sular plankton, soğuk sular ise oksijen bakımından zengindir.

Buna göre, verilen dünya haritasındaki yerlerden hangisinin canlı türü bakımından daha zengin olduğu söylenebilir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

8. I. Tundrabiyoumu, kutuplara yakın yerlerde görülür.
II. Çalı biyoumu özellikle orta kuşakta Akdeniz ikliminin etkili olduğu alanlarda görülür.
III. Savan biyoumu, sıcak kuşakta özellikle 10° - 20° paralelleri arasında etkilidir.
- a. Nijer
b. Adriyatik Deniz kıyıları
c. Alaska

Yukarıda verilen biyoumlar ile bu biyoumların yer aldıkları bölgelerin doğru eşleştirmesi aşağıdakilerden hangisinde verilmiştir?

- A) I. a II. b III. c
B) I. b II. c III. a
C) I. c II. b III. a
D) I. a II. c III. b
E) I. b II. a III. c

9. Aşağıda verilen biyoum ve bitki örtüsü eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?

- A) Tundra ↔ Kaya yosunları
B) Deniz ↔ Bitkisel planktonlar
C) Çalılık ↔ Bodur ağaçlar
D) İğne yapraklı ormanlar ↔ Boreal ormanları
E) Kutuplar ↔ Küçük çalılar

10. Bitki ve hayvan türlerinin yaşamlarını devam ettirmek için bulunduğu çevrenin iklim koşullarına uyum sağlamasına adaptasyon denir.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi adaptasyona örnek olarak verilemez?

- A) Çöllerdeki kayalarda fiziksel (Mekanik) çözünmenin görülmesi
B) Çöl bitkilerinin suyu buldukları zaman kısa sürede filizlenip meyve vermeleri
C) Çöl bitkilerinin tohumlarını suyu buluncaya kadar bekletmeleri
D) Çöl bitkilerinin su kaybını en aza indirmek için yapraklarının dikenli olması
E) Çöl bitkilerinin toprak altında uzun köklerinin bulunması

11. Yeryüzündeki ilk hayvanlar, ilkel canlılar olarak adlandırılan tek hücrelilerdir. Balıklar ve böcekler Paleozoik'te, dinazorlar ise Mezozoik'te yaratılmıştır. Tersiyer'de ise ayı, köpek, fil ve maymunlar ortaya çıkmıştır. Tersiyer, hayvan türleri bakımından kriz dönemidir. Bir çok hayvan türü bu dönemde değişen şartlar nedeniyle yok olmuştur ve yeni türler ortaya çıkmıştır.

Tersiyer'de görülen bu farklılığın nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

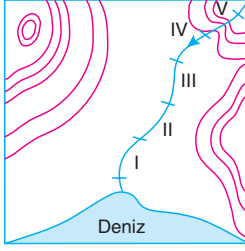
- A) Kıtaların kayması sonucu birbirinden uzaklaşması
B) Bazı karasal bölgelerin sular altında kalması
C) Bitki örtüsünün canlıları besleyecek kadar olmaması
D) İklim değişiklikleri nedeniyle doğal şartların farklılaşması
E) Toprakların buz tabakasıyla kaplanması

12. Canlıların yeryüzüne dağılışına etki eden faktörler doğal, biyolojik ve paleocoğrafya olmak üzere üçe ayrılır.

Aşağıdakilerden hangisi biyolojik faktörler içerisinde yer almaz?

- A) Baraj yapımı
B) Yeni tarım alanlarının açılması
C) Sanayileşme ve kentleşmenin artması
D) Sulak alanların kurutulması
E) İklimlerin zamanla değişmesi

1.

Yukarıdaki izohips haritasında yer alan akarsu üzerinde verilen numaraların bulunduğu alanların hangisinde biyoçeşitlilik daha zengindir?

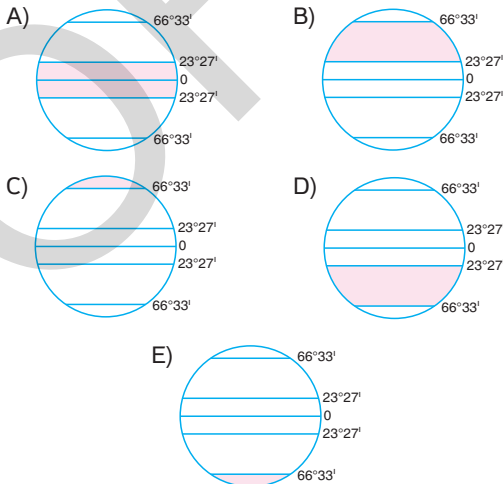
- A) V B) IV C) III D) II E) I

2. Çöl biyomlarında canlı çeşitliliğinin az olmasının sebebi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sıcaklığın fazla, yağışın az olması
B) Sıcaklığın ve yağışın fazla olması
C) Sıcaklığın az, yağışın fazla olması
D) Sıcaklığın ve yağışın az olması
E) Sıcaklığın az, yükseltinin fazla olması

3. Sıcaklığı etkileyen en önemli etmen, Güneş ışınlarının düşme açısıdır. Bundan dolayı yeryüzünü sıcak, ılıman ve soğuk kuşak olmak üzere üç bölgeye ayırabiliriz.

Sıcak kuşakta biyoçeşitliliğin daha fazla olduğu bilindiğine göre, aşağıdaki dünya kürelerinde renklendirilen alanların hangisinde biyoçeşitlilik daha fazladır?

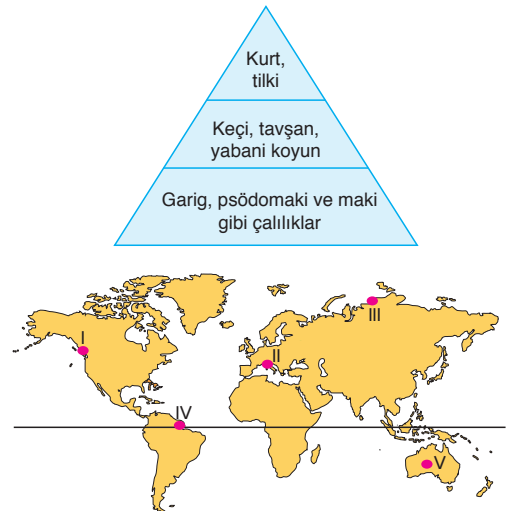
4. Aşağıdaki tabloda biyoçeşitliliği etkileyen faktörler gösterilmiştir.

Doğal faktörler	Biyolojik faktörler	Paleocoğrafya
↓	↓	↓
■	İnsan	▲
Yer şekilleri	●	İklim değişiklikleri
Toprak	Bitkiler	

Verilen tabloda ■, ● ve ▲ yerlerine aşağıdakilerden hangileri getirilebilir?

■	●	▲
A) Kıtaların kayması	İklim	Hayvanlar
B) İklim	Hayvanlar	Mikroorganizmalar
C) İklim	Hayvanlar	Kıtaların kayması
D) Hayvanlar	Kıtaların kayması	İklim
E) Mikroorganizmalar	İklim	Hayvanlar

5.

Yukarıdaki enerji piramidi, haritada numaralanmış yörelerin hangisinde yer alır?

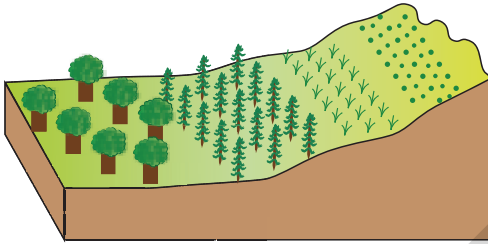
- A) I B) II C) III D) IV E) V

6. Canlıların yeryüzüne dağılışını etkileyen faktörlere bağlı olarak benzer bitki ve hayvan topluluklarını barındıran bölgeler bulunur. Bu bölgelere biyom denir.

Aşağıdaki biyomlardan hangisi biyoçeşitlilik bakımından daha zengindir?

- A) Savan biyomu
B) Çalılık biyomu
C) Yaprak döken orman biyomu
D) Tundra biyomu
E) Tropikal yağmur ormanları biyomu

7. Aşağıdaki şekilde doğal bitki örtüsünün dağılışı gösterilmiştir.

- Geniş yapraklı orman
İğne yapraklı orman
Otlar
Bitki örtüsünden yoksun yerler

Bitki türlerinin verilen şekildeki gibi kuşaklar oluşturması;

- I. Sıcaklığa,
II. Jeolojik yapıya,
III. Yağış değerlerine,
IV. Beşeri faaliyetlere

hangilerine bağlı olarak gerçekleşir?

- A) I ve II
B) I ve III
C) II ve III
D) II ve IV
E) III ve IV

8. Günümüzde türleri tehdit eden en büyük tehlike insanlardır.

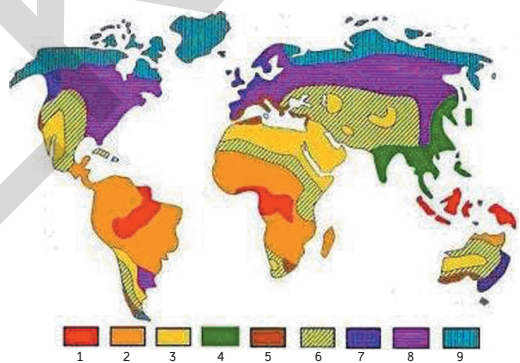
Buna göre, aşağıdakilerden hangisi biyoçeşitliliğe zarar veren insan faaliyetleri arasında gösterilemez?

- A) Hayvanların aşırı avlanması
B) Tarımda kimyasal ilaçların kullanılması
C) Kimyasal ve radyoaktif maddelerin suya karışması
D) Milli parkların oluşturulması
E) Sanayileşmeye bağlı olarak ormanların tahrip edilmesi

9. Aşağıdakilerden hangisi paleocoğrafyanın canlı yaşamı üzerindeki etkisine örnek gösterilebilir?

- A) Yağış ve sıcaklığın fazla olduğu bölgelerde bitki türlerinin daha fazla olması
B) Tuz ve kireç oranı yüksek olan topraklarda bitki köklerinin daha derinlere inmesi
C) Farklı kıtalarda aynı cins hayvan türlerinin bulunması
D) Dağların güneşe bakan yamaçlarında bitki örtüsünün daha gür olması
E) Kutuplarda yaşayan hayvanların vücutlarında yağ oranının daha fazla olması

10.

1. Ekvatorial iklim
2. Suptropikal iklim (savan)
3. Çöl iklimi
4. Muson iklimi
5. Akdeniz iklimi
6. Step iklimi
7. Okyanusal iklim
8. Karasal iklim
9. Tundra iklimi

Yukarıda Dünya'da iklimlerin yayılış alanı gösterilmiştir. Bitki örtüsünün dağılışında temel etkenin iklim şartları olduğu bilinmektedir.

Bu haritaya bakılarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

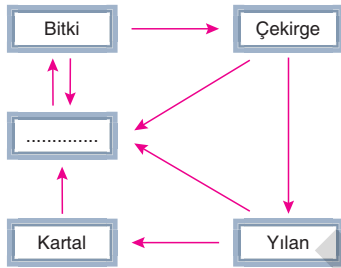
- A) Güney Amerika'da bitki tür çeşitliliği fazladır.
B) Rusya'da ağaç formasyonuna bağlı canlı çeşitliliği görülmemektedir.
C) Türkiye bozkır bitkilerinin ve buna bağlı yaban hayatının olduğu ülkelerden biridir.
D) Avrupa kıtasının genelinde iğne ve geniş yapraklı ormanlar bulunur.
E) Afrika kıtasının kuzeyi bozkır ve çöl alanlarıyla kaplıdır.

1. I. Enerji piramidinde üst basamağa çıkıldıkça birey sayısı artar.
 II. Herhangi bir basamakta bireyin azalması diğer basamaktaki bireyleri de etkiler.
 III. Enerji piramidinde aşağı basamaklara inildikçe enerji miktarı azalır.
 IV. Bitkiler, birincil tüketicilerin beslenmesinde önemli paya sahiptir.

Yukarıda besin piramidine ait verilen yargılardan hangileri yanlıştır?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
 D) II ve IV E) III ve IV

2.

Yukarıdaki besin zinciri şemasında boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

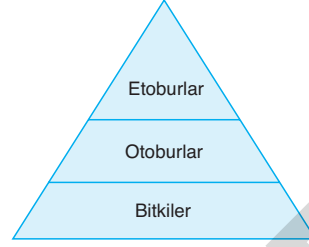
- A) Aslan B) Kurt C) Geyik
 D) Tilki E) Bakteri

3. Canlılar için yaşamsal öneme sahip olan oksijenin bir bölümü, çözünmüş halde (H_2O) suda bulunur. Bir bölümü ozon halinde (O_3) atmosferde, bir bölümü de molekül olarak (O) canlıların yapısında bulunur.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi atmosferde oksijen miktarını artıran olaylardan biridir?

- A) Atmosferdeki su buharının fotolize uğraması
 B) Canlıların solunum yapması
 C) Petrol, kömür ve doğalgaz gibi maddelerin yanması
 D) Ölen canlıların ayrışması
 E) Karbonatlı kayaçların oluşması

4.

Yukarıda verilen enerji piramidinde otoburlar grubu içerisinde aşağıdakilerden hangisi yer almaz?

- A) Tavşan B) Sığır C) Kurt
 D) Geyik E) Keçi

5. Coğrafya Öğretmeni, AYT sınavına hazırlanan sınıflarda doğada bulunan azot döngüsüyle ilgili birer cümle söylemelerini istemiştir.

Öğrencilerden;

Semra: Azot (N_2), canlı vücudunun temel maddelerindendir. Bütün canlıların DNA'sında vardır. Proteinlerin, nükleik asitlerin, hormon ve vitaminlerin yapısında bulunur.

Furkan: Azot, atmosferde bulunan gazların yüzde seksene (%78) yakın bir kısmını oluşturur.

Özkan: Azot, kara ve deniz bitkileri tarafından fotosentezde kullanılır. Ayrıca deniz hayvanlarının kabuk oluşumunda da kullanılır.

Talha: Azot, yıldırım ve volkanik faaliyetler sonucunda açığa çıkar. Açığa çıkan azot yağışlarla (yağmurlarla) toprağa geçer.

Ayşegül: Azot, ekosisteme ikincil tüketiciler aracılığıyla girer. Canlıların solunumları ile doğaya döner.

Buna göre azot döngüsü ile ilgili, yukarıdaki öğrencilerden hangileri yanlış bilgi vermiştir?

- A) Semra - Furkan B) Talha - Özkan
 C) Furkan - Ayşegül D) Özkan - Ayşegül

E) Semra - Talha

6. Bitkileri yiyerek beslenen canlılar, bitkideki enerjinin %10'unu almış olurlar. Otoburu yiyen etobur ise otoburun almış olduğu enerjinin %10'unu alabilir. Böylece her canlı kendisini yiyen diğer canlıya enerjisinin %10'unu aktarmış olur. Bu süreç %10 yasası olarak tanımlanır.

Buna göre, aşağıda verilen canlılardan hangileri arasında böyle bir yasadaki söz edilemez?

- A) Çekirge ile kurbağa
B) Kurbağa ile yılan
C) Havuç ile tavşan
D) Geyik ile aslan
E) İnek ile balık

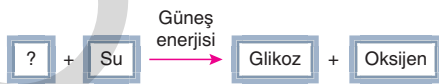
7. Karbon oranını atmosferde azaltabilecek ya da artıracak olaylar aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

		Karbonun azalmasına neden olur.	Karbonun artmasına neden olur.
I	Fotosentez	✓	
II	Solunum		✓
III	Fosil yakıtların yanması	✓	
IV	Ormanların genişlemesi		✓
V	Deniz canlılarının kabuk oluşumu	✓	

Tablodaki bilgilerin doğru olabilmesi için aşağıdaki hangi iki maddenin yerlerinin değiştirilmesi gerekir?

- A) I ile III
B) II ile IV
C) II ile V
D) III ile IV
E) IV ile V

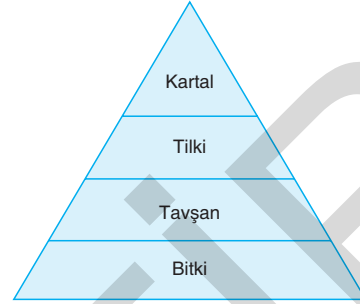
8.

Yukarıda verilen fotosentez sürecinde ? ile gösterilen yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Azot
B) Karbondioksit
C) Oksijen
D) Fosfor
E) Fotoliz

9. Aşağıda enerji akışını gösteren enerji piramidi verilmiştir.

Enerji piramidinde bitkilerden kartala doğru çıktığında;

- I. birey sayısı
II. kalori miktarı
III. enerji akışı

hangilerinin azalması beklenir?

- A) Yalnız I
B) I ve II
C) I ve III
D) II ve III
E) I, II ve III

10. Aşağıda aerosollerle ilgili verilen yargılardan hangisi yanlıştır?

- A) Tuz kristalleridir.
B) Denizlerdeki tuz oranını değişmesini sağlar.
C) Okyanus ve denizlerde meydana gelen dalgalar ile atmosfere fırlatılırlar.
D) Bulut oluşumunun kolaylaşmasını sağlar.
E) Yağışlarla yeryüzüne inerek toprağın verimli olmasında rol oynar.

11. • İnorganik maddelerin organik maddelere dönüştürülmesi
• Güneş enerjisinin kimyasal enerjiye dönüştürülmesi

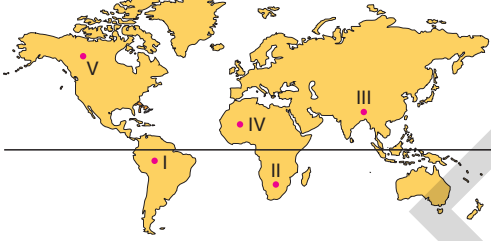
Yukarıda verilen olaylar aşağıdakilerden hangisiyle daha çok ilgilidir?

- A) Fotoliz
B) Fotosentez
C) Besin zinciri
D) Madde döngüsü
E) Su döngüsü

1. Aşağıdakilerden hangisi besin zincirini oluşturan tüketicilerden biri değildir?

A) Otçullar
B) Bitkiler
C) Ayrıştırıcılar
D) Otçul yiyen etçiller
E) Etçil yiyen etçiller

2. Sıcaklığın fazla olduğu yerlerde buharlaşma ve terleme de fazladır.

Buna göre, yukarıdaki Dünya haritasında verilen yerlerin hangisinde buharlaşma ve terlemenin daha az olduğu görülür?

A) I B) II C) III D) IV E) V

3. Su moleküllerinin güneş ve yerçekiminin etkisiyle ekosferdeki döngüsüne su döngüsü denir.

Su döngüsünün yararları arasında,

I. Kayaçların kimyasal yolla çözünmesini sağlar.
II. Bitkilerin fotosentez yapabilmesini sağlar.
III. Atmosferin oluşmasını sağlar.
IV. İklim olaylarının oluşmasını sağlar.
V. Bitki ve hayvan türlerinin iklim koşullarına uyum sağlamasını sağlar.

yargılarından hangileri yer almaz?

A) I ve II B) I ve III C) II ve V
D) III ve IV E) III ve V

4. I. Ekosistemlerde bitkiler, hayvanlar gibi canlı öğeler bulunmaktadır.
II. Bir ağaç gövdesi ekosistem olabilir.
III. Karasal su ekosistemini göl, nehir ve bataklık ekosistemleri oluşturur.
IV. Bir akarsu ekosisteminde en fazla canlı türü yukarı çıkırında bulunmaktadır.

Yukarıda verilen yargılardan hangileri yanlıştır?

A) Yalnız II B) Yalnız IV C) I ve III
D) II ve IV E) III ve IV

5. Su kütleleri, atmosfer aracılığıyla sürekli bir dolaşım halindedir. Bu sayede bir çok doğal ve beşeri ortama yarar sağlamaktadır.

Buna göre, su döngüsünün bitkiler için en önemli faydası aşağıdakilerden hangisidir?

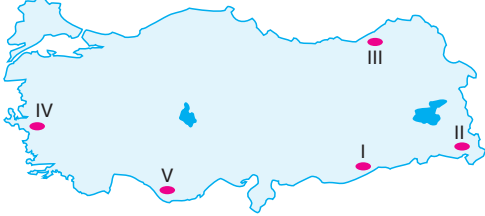
A) Topraktaki besin meddelerinin bitki kökleriyle alınmasını sağlar.
B) Kayaçlardaki fiziksel parçalanmayı sağlar.
C) Biyoçeşitliliğin azalmasına neden olur.
D) Tarımsal verimin artmasını sağlar.
E) Hayvanların su ihtiyaçlarını karşılar.

6. Coğrafi koşulların değişmesi durumunda canlı türleri yeni ortama uyum sağlar ya da uygun yaşam koşullarının bulunduğu ortamlara göç eder. Göç edemeyen ve yeni ortama uyum sağlayamayanların ise nesli önce azalır, sonra yok olur.

Aşağıdaki örneklerden hangisi yukarıdaki durumu kanıtlar?

A) Kutup ayılarının soğuk sahalarda görülmesi
B) Çöl bölgelerinde develerin görülmesi
C) Dinozorlara bugün rastlanamaması
D) Penguenlerin soğuk bölgeleri seçmesi
E) Maymunların tropikal sahalarda yaşaması

7. Sanayileşmenin ve fosil yakıt kullanımının fazla olduğu merkezlerde atmosferdeki karbondioksit oranı daha fazladır.

Buna göre, yukarıdaki Türkiye haritasında diğer şartlar aynı kabul edildiğinde sanayileşmeye bağlı karbondioksit oranı hangi merkezde daha fazladır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

8. Besin zincirinde aşağıdakilerden hangisi tüm gruplar içerisinde yer alır?

- A) Ceylan B) Kurt C) Bitki
D) Çekirge E) Mantar

9. I. Fotosentez
II. Volkanizma ve yıldırım
III. Fosil yakıtların yakılması
IV. Mikroorganizmalar

Yukarıda verilenlerden hangisi azot döngüsü ile ilgilidir?

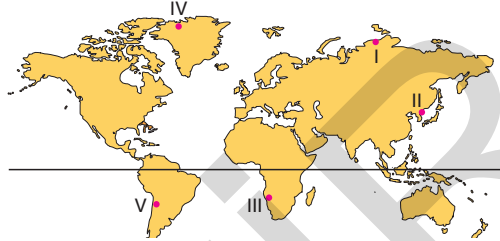
- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

10. Besin zincirinde besin zincirine her halkadan katılabilirler.

Yukarıdaki cümlede boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi yazılmalıdır?

- A) Bitkiler
B) Birincil tüketiciler
C) Ayrıştırıcılar
D) Üreticiler
E) İkincil tüketiciler

11. Nüfusun fazla olduğu ve fosil yakıt kullanımının yaygın olduğu yerlerde atmosferde karbon oranı fazla olduğu görülür.

Buna göre, nüfus özellikleri de düşünülüğünde haritada numaralı yerlerden hangisinde atmosferde karbon oranının daha fazla olması beklenir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

12. Su ekosistemleri içinde yer alan denizlerin tuzluluk oranı genel olarak Ekvator'dan kutuplara gidildikçe azalır.

Dünya üzerindeki konumları dikkate alındığında aşağıdaki denizlerden hangisinin tuzluluk oranı diğerlerinden daha fazladır?

- A) Karadeniz
B) Akdeniz
C) Manş Denizi
D) Kızıldeniz
E) Baltık Denizi

13. Sulak alanların Dünya çapında korunması ve akılcı bir şekilde kullanılması için İran'ın Ramsar şehrinde 1971 yılında Ramsar Sözleşmesi imzalanmıştır. Türkiye'de bu sözleşmeyi imzalamış ve belirlenen sulak alanların korumasını taahhüt etmiştir.

Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'nin Ramsar Alanları'ndan değildir?

- A) Manyas Gölü
B) Gediz Deltası
C) Nemrut Gölü
D) Tuz Gölü
E) Sultan Sazlığı

1. ve 2. soruları verilen parçaya göre cevaplayınız.

Filipinler'i Cuma günü vuran Haiyan tayfunu sebebiyle ölü sayısının 10 bine yükseldiği bildirildi.

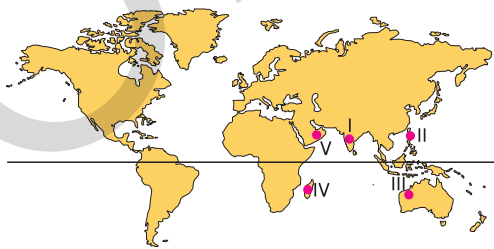
Tacloban Bölge Polis Şefi Elmer Soria, Leyte vilayeti yöneticisi Dominic Petilla'nın, dün akşam saatlerinde kendisine ülkenin merkezindeki Tacloban kentinde ölü sayısının 10 bine yaklaştığını söylediğini bildirdi. 220 bin nüfuslu Tacloban'da sel sularının ağaçların tepelerine kadar çıktığı, çoğu insanın yıkılan binaların enkazlarında ve boğularak öldüğü belirtiliyor.

Tacloban kenti yöneticilerinden Tecson Lim de, sadece kendi şehirlerinde binlerce ölü olduğunu, 300-400 cesede ulaşabildiklerini duyurdu. Lim "Sokaklarda, sel suları içinde ve evlerin içinde, her yerde ölümler var." Leyte vilayetinin yüzde 80'inin yerle bir olduğu, rüzgarın hızının saatte 275 km olarak ölçüldüğü tespit edilmiş. Birleşmiş Milletler İnsani İşler Koordinasyon Ofisi'nden alınan bilgilere göre Filipinler'de, 4,3 milyon insan tayfandan etkilendi. Yaklaşık 330 bin kişi evsiz kaldı. Özellikle Tacloban kentinde evlerin yüzde doksanı hasar gördü. Ülkede su, gıda ve elektrik sıkıntısı yaşanmaya başladı.

1. Parçada verilen ekstrem olay ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Filipinler'de meydana gelen ekstrem olayın oluşum kökeni meteorolojiktir.
- B) Meydana gelen sel felaketinde alt yapı zarar görmüştür.
- C) Yerleşim yeri zarar görmüş ve can kayıpları yaşanmıştır.
- D) Yaşanan ekstrem olayda tropikal siklonlar etkili olmuştur.
- E) Bölgede yaşanan ekstrem olay jeolojik kökenli bir başka ekstrem olayı tetiklemiştir.

2.

Parçada verilen ekstrem olayın dünya haritasındaki kaç numaralı bölgede yaşandığı söylenebilir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

3. Kısa sürede ve çok miktarda yağışın düştüğü alanlarda sel ve taşkın riski artar.

	Günlük Sıcaklık (°C)	Günlük Yağış (mm)	Günlük Yağış süresi (dakika)
I	0	6	100
II	-3	10	220
III	5	22	60
IV	16	43	40
V	20	8	30

Yukarıdaki tabloda beş bölgeye ait günlük sıcaklık, yağış değeri ve yağış süresi gösterilmiştir.

Yer şekilleri ve arazi kullanım özelliklerinin aynı olduğu düşünülürken, tabloda verilen bölgelerin hangisinde sel ve taşkına bağlı ekstrem bir olayın yaşanması beklenir?

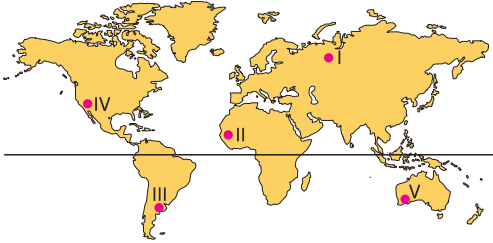
- A) I B) II C) III D) IV E) V

4. Dünya üzerinde doğa olayları herhangi bir yerde normal süreci yaşarken bazen bu seyrinin dışına çıkarak o güne kadar görülmemiş ya da çok seyrek görülen olaylar şeklinde gerçekleşmektedir. Ekstrem olarak ifade edilen bu olaylar, doğal süreçler üzerinde önemli etkilere sahiptir.

Buna göre, aşağıdaki haberlerden hangisi ekstrem olay olarak nitelendirilemez?

- A) Avrupa'da en yüksek sıcaklık 4 Ağustos 1881'de İspanya'nın Sevilla şehrinde 50°C olarak ölçülmüştür.
- B) ABD'nin San Francisco kentinde meydana gelen 7,4 şiddetindeki depremde binlerce kişi evsiz kalmıştır.
- C) 2004 yılında Güneydoğu Asya'da meydana gelen tsunamide 300 binden fazla insan ölmüştür.
- D) Antartika'nın Vostok İstasyonu'nda 21 Temmuz 1983'de sıcaklık -89,2°C olarak ölçülmüştür.
- E) Türkiye'nin iç bölgelerinde yirmi yıldır devam eden erozyon sonucu binlerce hektar arazi çölleşmeye yaklaşmıştır.

5. Dünya'da görülen ekstrem olaylardan biri de aşırı sıcak veya soğuklardır. Özellikle kış mevsiminde görülen aşırı soğuklar ile yaz mevsiminde görülen aşırı sıcaklar hem beşeri hayatta hem de ekonomik hayatta pek çok olumsuz etkiler ortaya çıkarır.

Buna göre, verilen dünya haritasındaki bölgelerden hangisinde aşırı soğuklara bağlı olumsuz koşullar daha etkilidir?

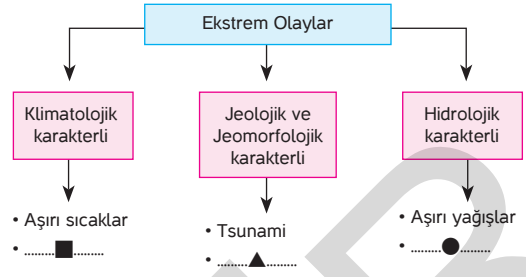
- A) I B) II C) III D) IV E) V

6. "Sumatra'daki Toba Dağı yaklaşık 73.000 yıl önce patlamış ve atmosfere yoğun bir şekilde kül ve gaz yayılmıştır. Patlamanın şiddetiyle gökyüzünün karardığı ve bölgede sıcaklık değerlerinin önemli ölçüde azaldığı görülmüştür. Bu nedenle iklimin Buzul Çağı'ndaki duruma döndüğü tahmin edilmektedir. Günümüzde o bölgede patlamadan geriye kalan 5-10 cm kalınlığında kül tabakası mevcuttur. 1815'te Tambora'da yaşanan yanardağ patlamasında 92.000 insan hayatını kaybetmiştir." Öğrencilerden Büşra, öğretmeninin sorusuna yukarıdaki cevabı vermiştir.

Buna göre, öğretmen Büşra'ya aşağıdaki sorulardan hangisini sormuş olabilir?

- A) Jeolojik kökenli ekstrem olaylar nelerdir?
B) Ekstrem olaylar içindeki volkanik patlama dünyanın hangi bölgelerinde daha yaygındır?
C) Endonezya'da meydana gelmiş büyük yanardağ patlamaları ve sonuçları nelerdir?
D) Japonya'nın etkilendiği ekstrem olaylar nelerdir ve nasıl etkilemiştir?
E) Dünyadaki volkanik olaylar başka hangi ekstrem olayları tetiklemektedir?

7.

Yukarıdaki kavram haritasında doğadaki ekstrem olaylar gösterilmiştir.

Verilen kavram haritasındaki ■, ▲ ve ● yerlerine aşağıdakilerden hangileri getirilebilir?

■	▲	●
A) Şiddetli deprem	Aşırı soğuklar	Aşırı kuraklık
B) Şiddetli rüzgarlar	Volkanizma	Aşırı kuraklık
C) Fırtınalar	Şiddetli rüzgarlar	Heyelan
D) Kütle hareketleri	Aşırı kuraklık	Kasırga
E) Hortum	Deprem	Volkanizma

8. • Tarımsal ürünlerin azalması
• Doğal bitki örtüsünün yok olması
• Orman yangınları
• Tatlı su kaynaklarının azalması

Yukarıda etkileri verilen doğal afet aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kuraklık
B) Aşırı yağışlar
C) Şiddetli rüzgârlar
D) Aşırı soğuklar
E) Aşırı sıcaklar

1. İnsanın doğal ortamda yapmış olduğu bazı değişiklikler hem yararlı hem de zararlı olarak nitelendirilebilir. Örneğin, birçok sahil kentinde deniz kıyıları, taş, toprak ve betonla doldurulmaktadır. Doldurulan alanların bir bölümü lokanta, ulaşım, eğlence ve iş yerleri için ayrılmakta, bir bölümü ise yeşil alan, dinlenme yerleri olarak düzenlenmektedir.

Aşağıda yer alan projelerden hangisi bu duruma örnek olarak gösterilebilir?

- A) Japonya'daki deniz ortasında yer alan Kansai Havaalanı
B) Türkiye'de bulunan Marmaray demir yolu
C) İsviçre'de yapılan Alp Dağları'ndaki tünel ve viyadükler
D) Çin'de yapılan Üç Boğaz Barajı
E) İspanya'da kıyıda yapılan dünyanın en büyük sera alanı

2. I. Sanayi Devrimi'nden sonra insanların doğaya müdahalesi artmıştır.
II. Gelişmekte olan ve geri kalmış ülkelerde doğaya daha fazla zarar verilmektedir.
III. Libya'daki Yapay Nehir Projesi ile ABD'deki Central Valley Projesi birbirine benzemektedir.
IV. Hollanda, İsviçre, Avusturya denizden toprak kazanan ülkelerdendir.
V. İsviçreli, Alpler'in olumsuz şartlarına rağmen uzun tüneller ve viyadükler yaparak bu alanları değerlendirmeyi bilmişlerdir.
VI. Manş Tüneli, İtalya ile İspanya'yı birbirine bağlamaktadır.
VII. Japonya su baskınlarından korunmak için taşkın koruma sahaları yapmıştır.

Yukarıda verilen bilgilerin doğru (D) ve yanlış (Y) şeklindeki eşleştirmesi aşağıdakilerden hangisinde verilmiştir?

D	Y
A) I - II - VI	III - IV - V - VII
B) I - III - V	II - IV - VI - VII
C) II - IV - VII	I - III - V - VI
D) I - II - III - V	IV - VI - VII
E) IV - V - VI - VII	I - II - III

3. Coğrafya öğretmeni öğrencilerine, bu dönemin son konusu ve güncel konu olan "Küresel Isınma ve İklim Değişiklikleri" ünitesini işleyeceğini söylemiştir. Öğretmen: Küresel ısınma, "insanların çeşitli aktiviteleri sonucunda meydana gelen ve sera gazları olarak nitelenen bazı gazların atmosferde yoğun şekilde artmasıyla yeryüzüne yakın atmosfer tabakaları ile yeryüzü sıcaklığının yapay olarak artmasıdır" demiştir.

Buna bağlı olarak öğretmen, öğrencilerinden yeryüzünde meydana gelebilecek felaket zincirine birer örnek vermelerini ister;

Ertuğrul: Kutuplardaki buzulların erimesinde artış olacaktır.

Osman: Deniz seviyesi yükselecek ve bazı ülkeler sular altında kalacaktır.

Yıldırım: İlkbaharın erken gelmesine, sonbaharın geç gelmesine neden olacaktır.

Orhan: Şiddetli tropikal fırtına sayısında artış meydana gelecektir.

Cem: Sürekli rüzgârların yönlerinde sapmalar meydana gelecektir.

Buna göre, hangi öğrencinin verdiği örnek yanlıştır?

- A) Osman B) Orhan C) Cem
D) Yıldırım E) Ertuğrul

4. "Doğal çevre koşullarının teşvik ettiği ekonomik faaliyetlerle yapılan üretim ile doğal koşulların uygun olmadığı yerlerde, teknolojik imkanlar kullanılarak yapılan üretim arasında kalite ve maliyet farkı vardır. Örneğin; Tokat'ta doğal kaynaktan çıkan içme suyunun tadı ve fiyatı ile Kuveyt'te deniz suyundan elde edilen içme suyunun tadı ve fiyatı arasında önemli farklar vardır."

Öğretmenin sorduğu soruya öğrencilerden Salih yukarıdaki cevabı vermiştir.

Buna göre öğretmen, Salih'e aşağıdakilerden hangisini sormuş olabilir?

- A) Doğal şartlar insan yaşamında ne kadar etkilidir?
B) Olumsuz doğal koşullar insanların üretiminde ne gibi farklılıkları ortaya çıkarır?
C) İnsanlar ne zamandan beri doğayı değiştirmektedir?
D) Ülkelerin kalkınmışlık düzeyleri doğaya müdahalede ne kadar etkilidir?
E) Doğa ile insan arasındaki etkileşimde çevre koşulları ne derecede etkili olmaktadır?

5. Aşağıda bir kişinin yaşadığı bölgeyle ilgili notları verilmiştir.

“Benim yaşadığım kentte bu sene kış daha bir çetin geçti. -20°C ’lere alışmıştık ama -40°C sıcaklığın görülmesi bölge insanını da oldukça zor duruma soktu. Alışılmamış miktarda yağan kar 1,5 - 2 metre yüksekliğe ulaşırken, ulaşım, haberleşme ve elektrik alanında aksamalara neden oldu. Aynı zamanda insanlar ısınmak için çok fazla enerji kullandı ve bölge bazen elektrik sıkıntısı çaktı.”

Bu durumu anlatan kişinin aşağıdaki ülkelerin hangisinde yaşadığı söylenebilir?

- A) ABD B) İspanya C) Avustralya
D) Brezilya E) Malezya

6. • Günümüzde, tarımsal su talebi, büyük ölçekli sulama projelerinin yapılmasını gerekli kılmaktadır. Örneğin, sulama projesi sayesinde Kaliforniya’da eskiden çöl alanı olan Central Valley verimli bir tarım alanına dönüşmüştür.
- Libya’daki Büyük Yapay Nehir Projesi’ne 1984 yılında başlanmıştır. Proje, çöl bölgesinde günde 5 milyon $\text{m}^3/\text{gün}$ su taşıyacak ve ekilebilir alanları 150.000 hektar artıracak şekilde oluşturulmuştur.

Aşağıdaki ülkelerin doğal özellikleri düşünüldüğünde hangisinin verilen örnek projelere ihtiyacı yoktur?

- A) Türkiye B) Brezilya C) BAE
D) Ürdün E) Mısır

7. Teknolojinin ve insan ihtiyaçlarının artması insanın doğaya müdahalesini de artırmaktadır. Bu durum bazı doğal faktörlerin insan yaşamı üzerindeki etkisini ortadan kaldırmaktadır.

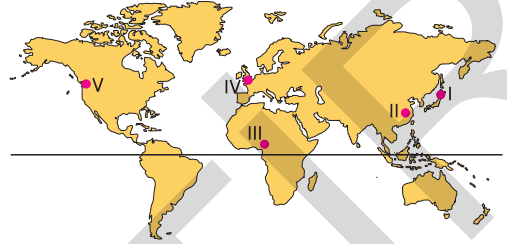
Buna göre;

- I. Marmaray
II. Central Valley
III. Manş Tüneli
IV. Cebelitarık Boğazı
V. Yellowstone Milli Parkı

hangilerinin insanların doğaya müdahalesine örnek olarak verilebilir?

- A) I ve IV B) I ve V C) II ve IV
D) I, II ve III E) II, III ve V

8. İnsanlar, ilk dönemlerden itibaren uzun bir süre doğal bir sistemin işleyişi içinde kalarak yaşamlarını sürdürmüşler ve bu sürece pek müdahale edememişlerdir. Yeryüzünü tanıdıkça ve teknolojik imkanlar arttıkça doğal sistemlere müdahale de artmaya başlamıştır.

Buna göre, verilen dünya haritasındaki bölgelerden hangisinde insanların doğaya müdahalesi daha azdır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

9. Dünya nüfusunun artmasıyla beraber insanların etkilerinden kaynaklanan ve sera etkisi yapan gazların atmosferdeki oranı artmıştır.

Buna bağlı olarak küresel ısınma ve etkileri arasında,

- I. Akdeniz Havzası’nda kuraklığın ve orman yangınlarının artması,
II. Norveç’in kuzeyindeki buzulların erimesiyle kıyı bölgelerinin sular altında kalması,
III. Kıtaların bazı yörelerinde iklim değişikliğine uyum sağlayamayan bitki ve hayvan türlerinin yok olması,
IV. Afrika ve çevresinde aşırı ısınma nedeniyle üreyen virüs türlerinin salgın hastalıklara yol açması

yargılarından hangileri yer alır?

- A) Yalnız I B) Yalnız III C) I, II ve III
D) II, III ve IV E) I, II, III ve IV

1. I. Eğitim giderlerinin ve temel ihtiyaçların devlet tarafından karşılanması
II. Ülkeye gelecek göçlerin kolaylaştırılması
III. Evlenme yaşının kadınlarda 23'e, erkeklerde 24'e yükseltilmesi
IV. Çalışan kadınlara doğum sonrası ücretli izin süresinin arttırılması
V. Tek çocuk politikasını benimsenmesi
VI. Bebek ölüm oranlarının azaltma çalışmasının yapılması
VII. Birden fazla çocuğa sahip ailelerin parasal cezalara çarptırılması

Maddeler halinde verilen yukarıdaki uygulamalardan hangilerinin nüfus artış hızını artırmaya yönelik olduğu söylenebilir?

- A) I, II, V B) IV, V, VII C) I, III, V, VII
D) I, II, IV, VI E) IV, V, VI, VII

2. Çin'de Nüfus Artışına Karşı Önlemler

Hükümeti destekleyen bir gazeteye göre, yetkililer tekrar artmaya başlayan nüfusu kontrol altına almaya çalışıyor.

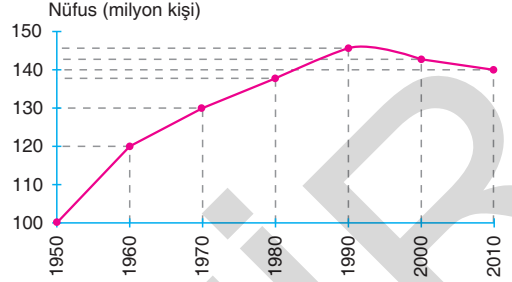
Karara göre, kırsal kesimlerde yaşayan ve tek bir çocuğu ya da iki kız çocuğu olan karı kocalara, 60 yaşından sonra yılda 60 yuan, yani 72 dolar maaş bağlanacak.

Dünya Gözlem Örgütü'ne göre Çin'in kırsal kesimlerinde kişi başına yıllık gelir 225 dolar. Bir milyar 300 milyon nüfusuyla dünyanın en kalabalık ülkesi olan Çin'de, yıllardır zorunlu tek çocuk politikası uygulanıyor. Ancak 30 yıl önce başlatılan nüfus politikasının kadın erkek dengesini bozduğu ileri sürülüyor.

Çin'in böyle bir politika uygulamasının nedenleri arasında aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Kişi başına düşen milli geliri yükseltmek
B) Demografik yatırım giderlerini azaltmak
C) İşsizlik sorununu azaltmak
D) Sağlık ve eğitim kalitesini artırmak
E) Tarım ve sanayi ürünleri üretim miktarını artırmak

3. Aşağıda Rusya'nın 1950'den 2010 yılına kadar olan nüfus miktarını gösteren grafik verilmiştir.

Verilen grafiğe bakıldığında Rusya'nın nüfus özellikleriyle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) 1950 - 1990 yılları arasında nüfus miktarı devamlı artmıştır.
B) Nüfus miktarı en fazla 1990 yılında görülmüştür.
C) 2000'li yıllarda hem nüfus miktarı hem de nüfus artış hızı düşmüştür.
D) Rusya böyle devam ettiği sürece yaşanan bir ülke olacaktır.
E) Ülke 2000 yılından itibaren nüfus artış hızını azaltmaya çalışan bir politika izlemiştir.

4. Nüfus politikaları, nüfusun niteliğini ve niceliğini etkileyen bilinçli uygulamalardır. Dünya'da;

- I. nüfus artış hızını artırma,
- II. nüfus artış hızını azaltma,
- III. nüfusun niteliğini iyileştirme

amacıyla uygulanan üç çeşit nüfus politikası vardır.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisinde bu politikaları uygulayan ülkeler doğru verilmiştir?

	I	II	III
A)	Japonya	Hindistan	Türkiye
B)	Çin	Nijerya	Fransa
C)	Nijerya	Almanya	Kanada
D)	Rusya	İngiltere	Fransa
E)	Hindistan	Çin	Hindistan

5. ve 6. soruları verilen parçaya göre cevaplayınız.

Rusya'nın nüfus politikası iki döneme ayrılır. Bu dönemler Sovyetler Birliği süreci ve Sovyetler Birliği'nin dağılmasından sonraki süreçtir.

Birinci dönemde, uygulanan temel nüfus politikası, doğum hakkının kadına ait olduğu, kadının istediği kadar çocuk yapacağı şeklinde olmuştur. Bu durum nüfus artış hızının düşük olmasına neden olmuştur. Devlet politikası gereği yaşanan bir dönemdir.

İkinci dönemde ise; Dünya'nın en çok nüfuslu ülkeleri arasında olan Rusya'da nüfusun azalmaya başlaması önemli bir sorun olarak kabul edilmiştir. Bu nedenle ülkede nüfus artış hızının artırılmasına yönelik politikalar benimsenmiştir.

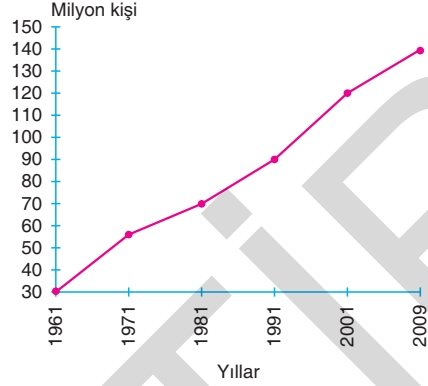
5. Verilen parçaya bakılarak Rusya'nın ikinci dönemde aşağıdaki uygulamalardan hangisini yapması beklenmez?

- A) Ülkeye gelecek göçlerin kolaylaştırılması
- B) Ölüm oranlarının azaltılmaya çalışılması
- C) Aileye ikinci çocuktan sonra ekonomik yardım sağlanması
- D) Evlenme yaşının kadınlarda 23'e, erkeklerde 25'e yükseltilmesi
- E) Ölümlere neden olan alkol ve sigara kullanım alanlarının kısıtlanması

6. Günümüzde Rusya'nın birinci ve ikinci dönemine benzer nüfus politikası uygulayan ülkeler aşağıdakilerden hangisinde verilmiştir?

	I. Dönem	II. Dönem
A)	Nijerya	Almanya
B)	Çin	Mısır
C)	Fransa	ABD
D)	Türkiye	Hindistan
E)	Japonya	Almanya

7. Aşağıdaki grafikte Nijerya'nın 1961 - 2009 yılları arasındaki nüfus miktarları gösterilmiştir.

Buna göre grafikte verilen bilgilere bakıldığında Nijerya nüfusu ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Nüfus miktarı devamlı artmıştır.
- B) Ülkenin demografik yatırımları fazladır.
- C) Ülkede doğum oranları fazladır.
- D) Ülkenin sosyal güvenliğe bağlı gideri fazladır.
- E) Ülkede yaşlı nüfus oranı fazladır.

8. Türkiye'de uygulanan nüfus politikalarını ikiye ayırmak mümkündür. 1960 yılına kadar nüfus artışını artırıcı bir politika izlerken, 1960 yılından sonra nüfus artışını azaltıcı bir politika izlenmiştir.

Buna göre, Türkiye'de 1960 yılına kadar nüfus artışını artırıcı politika izlemesinde aşağıdakilerden hangisinin neden olduğu söylenemez?

- A) Tarımda işgücü ihtiyacının fazla olması
- B) Eğitim oranının düşük olması
- C) Savaşlar sonucunda erkek nüfusunun azalması
- D) Tifüs ve sıtma gibi hastalıkların yaygın olması
- E) Türkiye'nin hızla kalkınmak zorunda olması

1. Nüfus politikalarını etkileyen etmenlerden biri de nüfusla ilgili teorilerdir. Bu teorilerden en etkili olan Thomas Malthus'un 1789 yılında ileri sürdüğü görüştür. Bu görüşe göre, nüfus geometrik hızla artarken (1, 2, 4, 8,) doğal kaynaklar aritmetik olarak artmaktadır. (1, 2, 3, 4,)

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi Malthus'un görüşünü destekler niteliktedir?

- A) Doğal kaynaklar, nüfus artışına bağlı olarak hızla tükenmekte, bu durum da yoksulluğa neden olmaktadır.
- B) Nüfus artışının çok fazla olması doğal kaynaklarında fazla kullanılmasını ve ticari akışın artmasını sağlamaktadır.
- C) Dünya'daki doğal kaynakların değeri nüfusun azalmasına bağlıdır.
- D) Doğal kaynakların büyük bir bölümünün, küçük bir azınlık tarafından kontrol edilmesi dünyadaki sınıf farklarını artırmaktadır.
- E) Teknoloji ve ileri tekniklere bağlı olarak doğal kaynakların kullanımı gün geçtikçe artmaktadır.

2. Nüfus kavramı, nüfusun niceliğinin yanı sıra nüfusun niteliği ve dağılışını içerir. Bir ülkenin gelişmişlik düzeyi nüfusun niteliğini ve dağılışını inceleyerek daha iyi anlaşılabilir. Nüfusta ilgili bu özellikler aynı zamanda ülkelerin kalkınma hızlarını da etkilemektedir. Bu nedenle devletler, kalkınma planları içinde nüfusa ilgili uygulamalara da yer vermektedir.

Buna göre, aşağıdaki ülkeler ve bu ülkelerin uygulaması gereken nüfus politikası eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?

- A) Almanya → Nüfus artış hızını artırma
- B) Fransa → Nüfus artış hızını artırma
- C) Nijerya → Nüfus artış hızını artırma
- D) Türkiye → Nüfus artış hızını dengeleme
- E) Çin → Nüfus artış hızını azaltma

3. Aşağıdaki tabloda İngiltere ve Hindistan'da 1960 - 2007 yılları arasındaki nüfus miktarları gösterilmiştir.

	İngiltere	Hindistan
1960	43.983.000	443.000.000
1970	45.870.100	553.000.000
1990	48.067.300	838.114.000
2000	49.138.831	1.004.591.054
2007	50.690.000	1.129.886.154

Tabloda verilen bilgilere bakıldığında aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabı bulunamaz?

- A) Hangi ülkede nüfus artış hızı daha yüksektir?
- B) Her iki ülkede 1960 - 2007 yılları arasında nüfus miktarı ne kadar artmıştır?
- C) Hangi ülke nüfus artış hızını düşürmeye çalışmalıdır?
- D) Bu ülkelerde nüfus artış hızı bu şekilde devam ederse ne tür sorunlar yaşanabilir?
- E) 47 yılda ne kadar insan şehirlere göç etmiştir?

4. Aşağıda K ve L ülkelerine ait doğum ve ölüm oranları gösterilmiştir.

	Doğum oranı (%)	Ölüm oranı (%)
K	10	12
L	34	22

Grafikte verilen bilgilere bakıldığında, K ve L ülkeleri aşağıdakilerden hangileri olabilir?

	K	L
A)	Nijerya	Almanya
B)	Japonya	Hindistan
C)	Çin	Hollanda
D)	Rusya	İngiltere
E)	Mısır	Sudan

5. Coğrafya öğretmeni Mustafa Bey sınıfa şu soruyu yöneltmiştir.

“Ülkeler neden nüfus politikası uygulamalıdır?”

Öğrenciler ise şu cevapları vermiştir.

Kayra: Kalkınma düzeyleri ile nüfus nitelikleri arasında dengeyi kurmak için

Sena: Gelecek yıllardaki gelişmişlik seviyelerini yükseltmek için

Berkay: Doğal nüfus artış hızını azaltmak için

Melike: Demografik yatırımları artırmak için

Hangi öğrencilerin, öğretmene verdiği cevapların doğru olduğu söylenebilir?

- A) Kayra - Sena B) Sena - Berkay
C) Berkay - Melike D) Melike - Kayra
E) Sena - Melike

6. Geri kalmış ülkeler genellikle nüfus artış hızını azaltmaya çalışan politikalar izlemektedir.

Buna göre,

- I. Doğal nüfus artış hızları yüksektir.
II. Kalkınma düzeyleri düşüktür.
III. Ölüm oranları doğum oranlarından fazladır.
IV. Tek çocuk politikası yaygındır.

hangileri bu tip ülkelerin özellikleri arasında yer alır?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

- 7.

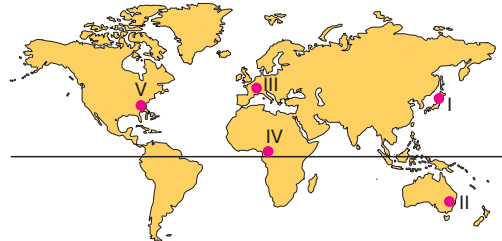
		Nüfus artış hızını artırır	Nüfus artış hızını azaltır
I	Evlenme yaşının küçültülmesi	✓	
II	Doğum kontrolüyle ilgili araç gereçlerin ücretsiz dağıtılması	✓	
III	Çocuk sahibi olmayan yaşlıların bakımını devletin üstlenmesi	✓	
IV	Tek çocuklu ailelerin bazı vergilerden muaf tutulması		✓

Yukarıda bazı uygulamaların nüfus artış hızı üzerindeki etkisi verilmiştir.

Tabloya bakıldığında hangilerinde bir hata yapıldığı söylenebilir?

- A) Yalnız I B) I ve IV C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

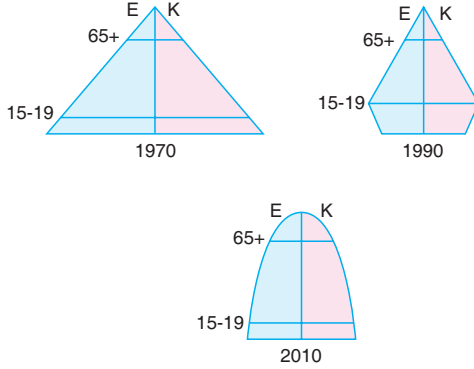
8. Doğal nüfus artış hızı yüksek olan ülkelerde, nüfus artış hızını azaltmaya yönelik politikalar benimsenmektedir. Çünkü, doğum oranı yüksek olan ülkeler genellikle az gelişmiş ve geri kalmış ülkelerdir.

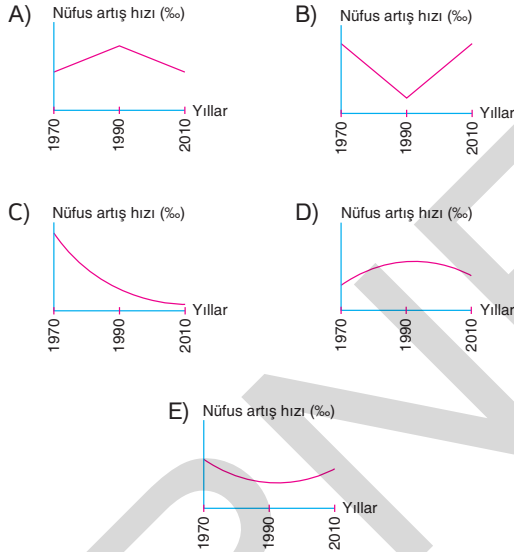
Dünya haritası üzerinde verilen bölgelerden hangisinde yukarıda anlatılan durum söz konusudur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

1. Aşağıda bir ülkenin 1970 - 1990 ve 2010 yıllarına ait nüfus piramitleri verilmiştir.

Nüfus piramitleri verilen ülkenin 1970 - 2010 yılları arası nüfus artış hızı grafiği aşağıdakilerden hangisi olabilir?

2. Bir ülkede;

- Evlenme yaşının yükseltilmesi
- Aile planlaması uygulamaları
- Yaşlıların bakımını devletin üstlenmesi

nüfus politikalarının uygulanması aşağıdakilerden hangisine kanıt olur?

- A) Nüfus artırıcı politika uygulandığına
- B) Nüfus dağılışının düzensiz olduğuna
- C) Nüfus miktarının az olduğuna
- D) Nüfusunu azaltıcı politika uyguladığına
- E) Nüfusun cinsiyet yapısının dengesiz olduğuna

3. I. 1948'de yeni bir nüfus politikası belirlenmiştir. "İrki Koruma Yasası" adıyla alınan önlemler sayesinde 1947'de binde 34 olan doğum oranı on yıl içinde binde 18'e düşmüştür. 1991 yılından sonra yeniden nüfus artış hızının artırılması ve çok çocuklu ailelerin teşvik edilmesi için yeni politikalar benimsenmiştir. Ancak 2000'li yıllarda nüfus artış hızı durma noktasına gelmiştir.
- II. 25 federe ve 7 birlik toprağı şeklinde örgütlenmiş olan ülkede, etnik bir bütünlük olmadığı gibi dini bakımdan da birçok topluluk bulunmaktadır. Bu etmenler ülkede ortak bir nüfus politikası uygulanmasını zorlaştırmaktadır.

Yukarıda bahsedilen I ve II numaralı ülkeler aşağıdakilerden hangileri olabilir?

	I	II
A)	Çin	Türkiye
B)	Mısır	ABD
C)	ABD	Çin
D)	Japonya	Hindistan
E)	Hindistan	Fransa

4. Bazı ülkeler nüfusunun niteliğini (eğitim seviyesi) ve niceliğini (sağlık ve doğurganlık oranları) iyileştirmeye çalışırlar.

Buna göre, yukarıdaki nüfus politikasını izleyen ülke aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kanada
- B) Kenya
- C) Türkiye
- D) İngiltere
- E) Moğolistan

5. Osmanlı Devleti'nde ilk nüfus sayımı II. Mahmut Dönemi'nde (askeri amaçlı) gerçekleştirilmiştir. Türkiye Cumhuriyeti döneminde ilk kapsamlı nüfus sayımı 1927 yılında yapılmıştır. 1935'ten günümüze kadar nüfus sayımı devam etmiştir.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisinin geçmişten günümüze Türkiye'de arttığı söylenemez?

- A) Nüfus artış hızının
- B) Fizyolojik nüfus yoğunluğunun
- C) Kişi başına düşen milli gelirin
- D) Okur-yazar oranının
- E) Yaşlı nüfus oranının

6. I. Almanya
II. İngiltere
III. Türkiye
IV. Kenya

Yukarıda verilen ülkelerden hangilerinin nüfusun nitelik ve niceliğini artırmaya yönelik bir politika izlediği söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve III
D) I ve IV E) II ve IV

7. Japonya'da modernleşme ve gelişme yıllarında nüfus politikaları nüfusun artması yönünde olmuş, ailelerin çok sayıda çocuk sahibi olmaları özendirilmiştir. Bu nüfus politikası sonucunda 1947'de ülkenin nüfus artış hızı % 2'ye yükselmiştir. Artış beklenenden fazla olunca hükümet bu artış hızını düşürebilmek için 1948'de çıkardığı bir yasayla sıkı bir aile planlaması başlatmıştır. Bu uygulama sonucunda 1980'lerin başında nüfus artış hızı % 1'in altına düşürülmüştür. 1990'lı yıllara gelindiğinde nüfus artış hızı çok düşük seviyelere inince hükümet ailelerin çok sayıda çocuk sahibi olmaları için teşvik kampanyalarına yeniden başlamıştır. 1991 yılına gelindiğinde teşvik kampanyasıyla bir miktar artış sağlanmışsa da beklenen başarı elde edilememiştir. 2014 yılında ise bu oran % 0,02'e inmiştir.

Parçaya göre, Japonya'da verilen yıllarda uygulanan politikalar ile ilgili aşağıdakilerden hangisini söylenemez?

- A) Modernleşme ve gelişme yıllarında ailelerin çok sayıda çocuk sahibi olmaları özendirilmiştir.
B) 1948'de çıkardığı bir yasayla sıkı bir aile planlaması başlatmıştır.
C) 1980'lerin başında nüfus artış hızı % 1'in altına düşürülmüş ve nüfus miktarı azalmıştır.
D) 1990'lı yıllarda nüfus artış hızını yükseltmek için teşvik kampanyalarına yeniden başlamıştır.
E) 1991 yılına gelindiğinde teşvik kampanyasıyla beklenen başarı elde edilememiştir.

8. Aşağıdaki tabloda, üç ülkenin uyguladıkları nüfus politikaları işaretlenmiştir.

	Ülkeler	Nüfus artış hızını azaltıcı	Nüfus artış hızını artırıcı	Nüfusun niteliğini ve niceliğini artırıcı
I	Hindistan	✓		
II	Türkiye			✓
III	Rusya		✓	

Yalnızca tablodaki bilgilere dayanarak verilen ülkeler ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine kesinlikle ulaşılabilir?

- A) III. ülkenin yüz ölçümü en fazladır.
B) II. ülkede doğum oranı en azdır.
C) I. ülkede aritmetik nüfus yoğunluğu fazladır.
D) III. ülkede yaşlı nüfus oranı azdır.
E) I. ülkede nitelikli işçi oranı en azdır.

9. Aşağıda 1935-2010 yılları arasında Türkiye'de kadın, erkek ve toplam okuryazar oranları verilmiştir.

Yıllar	Okuryazar Oranı (%)		
	Toplam	Erkek	Kadın
1935	19,25	29,35	9,81
1950	32,51	45,52	19,45
1960	39,51	53,63	24,84
1970	56,21	70,31	41,80
1980	67,48	79,98	54,56
1990	80,49	88,81	71,98
2000	87,32	93,86	80,64
2010	88	92	84

Yalnızca tablodaki bilgiler incelendiğinde aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?

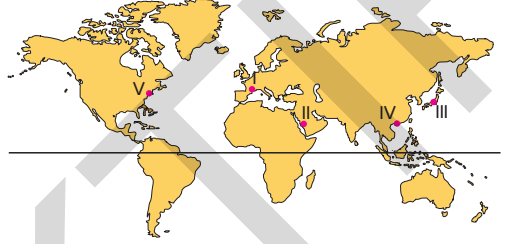
- A) Türkiye'de okuma yazma bilen nüfus oranı sürekli artış göstermektedir.
B) 2010 yılında erkeklerde okuryazar oranı %92, kadınlarda %84 civarındadır.
C) Verilen yıllarda erkeklerdeki okuryazar oranı kadınlardaki okuryazar oranından hep fazla olmuştur.
D) İlk nüfus sayımının yapıldığı 1927 yılında okuryazar oranı %10 civarındadır.
E) 1970-1980 yılları arasında erkek okuryazar oranı yaklaşık %10, kadın okuryazar oranı ise %13 artış göstermiştir.

1. İlk yerleşik yaşamda temel geçim kaynağı tarım olduğundan dünya nüfusunun büyük bir kısmı kırsal kesimde yaşamıştır. Bu nedenle dünyadaki şehirli nüfus binlerce yıl %10'un altında kalmıştır. Ancak günümüzde şehir nüfusu kır nüfusundan daha fazladır.

Buna göre şehir nüfusunun artmasında ve kır nüfusunu geçmesinde temel etken aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İlk insanların alet yapmaya başlaması
B) Sanayi Devrimi'nin gerçekleşmesi
C) İnsanların tarım yapmaya başlaması
D) Köyden kentlere hızlı bir göç hareketinin olması
E) Teknolojinin gelişmesiyle büyük şehirlerin kurulması

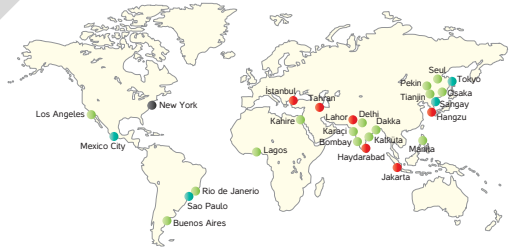
3. • 38 milyonu geçen nüfusu ile Dünya'nın en kalabalık şehridir.
• Tarihte birkaç kez yıkıldıktan sonra yeniden inşa edilmiştir.
• Günümüzde etki alanı çok geniş olup, küresel bir etkiye sahiptir.
• Çok gelişmiş bir ulaşım ağı bulunmaktadır.
• Ticaret, sanayi, turizm, finans şehirde öne çıkan fonksiyonlardır.

Buna göre yukarıda özelliği verilen şehir, haritada kaç numara ile gösterilmiştir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

4.

Nüfusu 10 milyondan fazla olan şehirler.

● 1950 ● 1975 ● 2000

Nüfusunun 10 milyondan fazla olması beklenen şehirler.

● 2015

2. • Ulaşım sistemleri çok gelişmiştir.
• Çok eskiden beri önemli bir liman kentidir.
• Çok fazla göç alan bir kent olduğundan kozmopolit bir özellik gösterir.
• Dünya başkenti olarak kabul edilen bir kenttir.

Yukarıda verilen maddelerle aşağıdaki kentler eşleştirildiğinde hangisi dışarıda kalır?

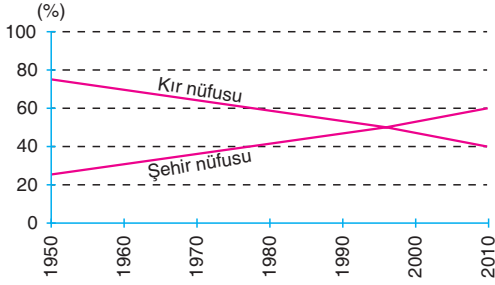
- A) Tokyo B) Marsilya
C) New York D) Roma
E) Mekke

Yukarıdaki haritada nüfusu on milyonu geçen ve 2015 yılında geçecek şehirler gösterilmiştir.

Verilen haritaya bakılarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Güney Amerika'daki kentlerin nüfus miktarları daha fazladır.
B) Lagos Afrika kıtasının en gelişmiş kentidir.
C) Nüfusu fazla kentler çoğunlukla Kuzey Yarımküre'de yer alır.
D) Jakarta'nın nüfus miktarı Tokyo'dan fazladır.
E) Dünya'da büyük şehirlerin hepsi kıyıda yer almaktadır.

5.

Yukarıda, dünyada kentsel ve kırsal nüfusun değişim grafiği gösterilmiştir.

Verilen grafiğe bakıldığında aşağıdaki yorumlardan hangisi yapılamaz?

- A) Şehir nüfus oranı devamlı artmıştır.
- B) Kır nüfus oranı devamlı azalmıştır.
- C) Şehir nüfus oranı 2000'li yıllarda kır nüfusunu geçmiştir.
- D) Kır nüfusu oranının sürekli azalması doğum oranlarının azalmasıyla açıklanabilir.
- E) 1990-2000 yılları arasında şehir ve kır nüfus oranları eşitlenmiştir.

6.

İlk insanlar, avcılık ve toplayıcılıkla geçindikleri için belirli bir yere bağlı olarak yaşamıyorlardı. Neolitik Dönem'de tarımsal üretimin başlamasıyla birlikte yerleşik hayat da başladı. İlk şehir kalıntılarına tarım alanlarının fazla olduğu nehir kenarlarında rastlanır. Bu nedende ilk şehirlerin kuruldukları yerlerdendir.

Yukarıda verilen parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilemez?

- A) Mezopotamya
- B) Nil Vadisi
- C) İndus Nehri kıyıları
- D) Ganj Nehri kıyıları
- E) Amazon Nehri kıyıları

7.

1900 Paris

2013 Paris

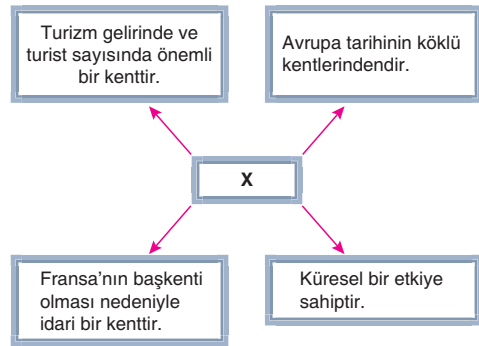
Yukarıda Paris şehrinin 1900 ve 2013 yıllarına ait resimleri gösterilmiştir.

Paris kentinin 1900'den 2013 yılına doğru aşağıdaki gelişim aşamalarından hangisini yaşadığı söylenemez?

- A) Kentin yerleşim alanı genişlemiştir.
- B) Kentin nüfus miktarı artmıştır.
- C) Kentin alt yapı hizmetleri gelişmiştir.
- D) Kentin etki alanı büyümüştür.
- E) Kentin dışa göç verme oranı artmıştır.

8.

Aşağıdaki kavram haritasında Fransa'da bir kentin özellikleri verilmiştir.

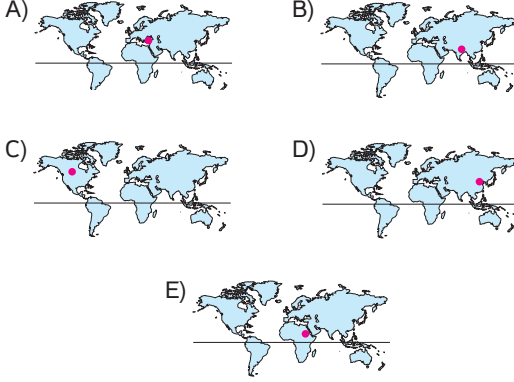

Verilen kavram haritasında X ile gösterilen yere aşağıdakilerden hangisi yazılmalıdır?

- A) Marsilya
- B) Lyon
- C) Paris
- D) Nice
- E) Lille

1. İlk yerleşmeler tarımla birlikte kurulup geliştiği için, ilk şehirlerdeki ekonomik etkinlik de tarımdı. Zamanla tarımın yanı sıra tarım aletleri ve çanak çömlek üreten zanaatçılar da yeni bir meslek grubu oluşturmuştur.

Buna göre, aşağıda dünya haritalarında verilen bölgelerin hangisi bu duruma benzer ilk yerleşim alanlarından biri değildir?

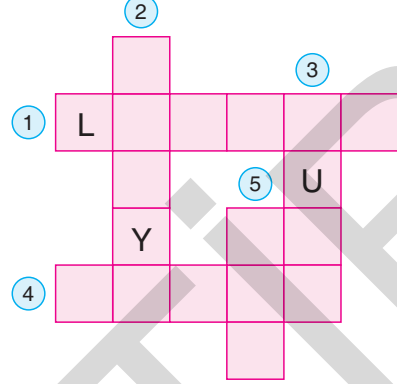

2. • Mekke
• Marsilya
• Essen
• Tokyo

Aşağıda verilen özellikler ile yukarıdaki kentler eşleştirildiğinde hangi özelliğin karşılığı yoktur?

- A) Şehirlerin bazıları kıyılarda kurularak liman özelliği taşımaktadır.
B) Şehirlerin gelişmesinde eğitim de etkili olmaktadır.
C) Bazı şehirler, belirli dinlerin merkezi haline gelmiş ve dini şehir özelliği kazanmıştır.
D) Sanayi Devrimi'yle birlikte sanayi, şehirlerin öne çıkan fonksiyonları arasında yer almıştır. Sanayileşmeyle birlikte ulaşım, bankacılık, ticaret vb. sektörlerde gelişmeler olmuş, teknoloji şehirleri ortaya çıkmıştır.
E) Madenlerin kullanılmaya başlanmasıyla birlikte maden yataklarına yakın olan şehirlerin önemi artmış, bazı şehirler zamanla madencilik şehri konumuna gelmiştir.

3. Aşağıda şehirler ve bölgelerle ilgili bir bulmaca gösterilmiştir.

Verilen bulmacada aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabı yoktur?

- A) 1 - Küresel etkiye sahip bir Avrupa kenti
B) 2 - İdari ve teknoloji özelliği ön planda olan bir kent
C) 3 - Avrupa'da demir-çelik sanayisinin geliştiği bölge
D) 4 - Ortadoğu'daki dini bir merkez
E) 5 - Eskiden beri önemini koruyan Mezopotamya'daki ticari kent

4. İngiltere'nin kültürel ve tarihi açıdan önemli bir şehridir. Dünya'nın en köklü üniversitelerine ev sahipliği yapmaktadır. Şehir, 130 farklı ülkeden 180.000'den fazla öğrencisiyle eğitim şehri olarak bilinir.

Buna göre verilen parçada anlatılan eğitim şehri aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Oxford
B) Harvard
C) Berlin
D) Kalküta

E) Logos

5. Aşağıdakilerden hangisinde ilk şehir yerleşmelerinin ortaya çıktığı kıtalar birlikte verilmiştir?

A) Avrupa - Amerika
B) Afrika - Asya
C) Asya - Avrupa
D) Avustralya - Afrika
E) Avrupa - Avustralya

6. Şehirler sahip oldukları özellikleri ile dünyayı etkisi altına alabilmektedir.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi bu duruma örnek oluşturmaz?

A) Hartum B) New York C) Oxford
D) Paris E) Roma

7. Aşağıdaki ekonomik faaliyetlerden hangisinin şehirlerin gelişmesindeki payı diğerlerine göre, daha fazladır?

A) Tarım B) Sanayi C) Hayvancılık
D) Turizm E) Madencilik

8. Coğrafya Öğretmeni İbrahim Bey öğrencilerine şehirler ile ilgili kısa bir araştırma yapmalarını ve bu araştırmalarını sınıfta anlatmalarını istemiştir.

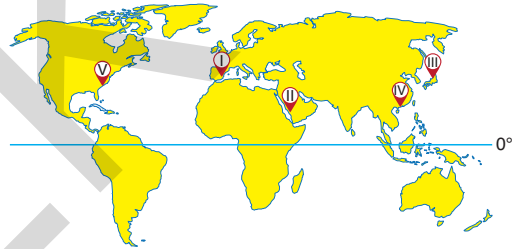
Öğrencilerden;

Gül: Benim araştırma yaptığım şehir, ABD'nin nüfusu en fazla olan şehridir.

Can: Benim araştırma yaptığım şehir, Japonya'nın başkentidir. 35 milyonu geçen nüfusu ile Dünya'nın en kalabalık şehridir.

Enis: Benim araştırma yaptığım şehir, Dünya'nın en eski şehirlerindendir. Sınırları içerisinde İslamiyet'in kutsal mekânlarından olan Kâbe bulunmaktadır.

Sevde: Benim araştırma yaptığım şehir, Çin'e bağlı özerk bir yönetim bölgesidir. Doğu Asya'nın en büyük ticaret limanlarından.

Yukarıda özelliği verilen şehirler, haritadaki numaralar ile eşleştirildiğinde hangisi dışta kalır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

- 9.

Yukarıdaki dünya haritasında ▲ ile gösterilen bölgede kurulan şehir aşağıdakilerden hangisidir?

A) İstanbul B) Buhara
C) Semerkant D) Medine
E) Şam

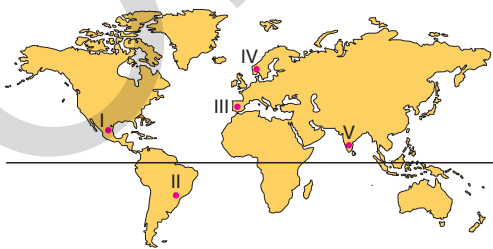
1. ve 2. soruları verilen parçaya göre cevaplayınız.

Mexico City, 1325 yılında kurulmuş ve bu dönemde Tenochtitlon adıyla Azteklere başkentlik yapmıştır. Bu dönemde şehrin çevresinde tarım yapıyordu. Mexico City dini, yönetim ve ticari bakımdan önemli bir şehirdi. Şehirde 100.000 kişi yaşıyordu. 1521'de İspanyollar tarafından işgal edilen şehir büyük ölçüde tahrip edildi. Sonraki süreçte İspanyollar şehri yeniden inşa ettiler. Çevredeki bataklıkları kurutarak şehrin alanını genişlettiler. Şehir, 1824'te Meksika'nın başkenti oldu. Şehirde çok sayıda tarihi yapı ve müze bulunmaktadır. Ayrıca şehirde yer alan Güneş ve Ay piramitleri sayesinde Mexico City önemli bir turizm şehri haline gelmiştir. Günümüzde dünyanın nüfus bakımından en büyük şehirleri arasında yer alır. Yönetim, kültür, sanayi ve ticaret bakımından küresel etkiye sahip bir şehirdir.

1. Verilen parçaya göre Mexico City için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Önceki dönemlerde şehirde en önemli geçim kaynağının tarım olduğu
- B) Şehrin fonksiyonel çeşitliliğin birden fazla olduğu
- C) Günümüzde şehrin etki alanının geniş olduğu
- D) Mexico City'nin hızlı bir şehirleşme hareketine maruz kaldığı
- E) Şehirde nüfus miktarının fazla olmasının sorunlara neden olduğu

2.

Mexico City'nin yeri dünya haritasında kaç numara ile gösterilmiştir?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

3. Büyük şehirlerden bazılarının fonksiyonları, küresel boyuta ulaşmıştır. Bu tür şehirlerdeki gelişmeler, dünyanın tamamını etkilemektedir. Özellikle ekonomik ve politik öneme sahip olan şehirlerin küresel etkileri daha fazladır.

Buna göre, küresel etkiye sahip olan şehirlerin ortak özellikleri arasında aşağıdakilerden hangisi yer almaz?

- A) Ticari yönden gelişmiş olması
- B) Nüfus bakımından kalabalık olması
- C) Politik ve ekonomik bir güç olması
- D) Kıyıda yer alan limanlarının gelişmiş olması
- E) Üçüncül ekonomik faaliyetlerin gelişmiş olması

- 4. I. Eğirdir (Isparta)
II. Akyaka (Muğla)
III. Perşembe (Ordu)
IV. Halfeti (Şanlıurfa)

Yukarıda verilen şehirlerin ortak özellikleri aşağıdakilerden hangisidir?

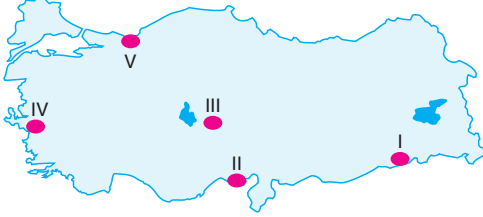
- A) Tarım şehri olmaları
- B) Liman şehri olmaları
- C) Sakin şehir olmaları
- D) Turizm şehri olmaları
- E) Maden şehri olmaları

5. Son Buzul Devri'nde insanlar, dünya üzerinde daha dağınık halde yaşıyorlardı. Buzul Devri'nin sonlarında sıcaklıkların artması ve iklim koşullarının değişmesi nedeniyle buzul alanları azalmaya başlamıştır. 10 - 12 bin yıl öncesinden bugüne kadar Büyük Sahra, Arabistan Çölleri ve Orta Asya başta olmak üzere dünyanın birçok yerinde iklim gittikçe kuraklaşmıştır. İklim değişikliği ile birlikte kuraklaşan bölgede dağınık halde yaşayan insanlar su kaynaklarına yakın alanlardaki vadi boylarında toplanmışlardır.

Buna göre, aşağıdaki bölgelerden hangisi ilk insanların yerleştiği alanlardan biri olamaz?

- A) Güney Asya
- B) Uzak Doğu Asya
- C) Nil Deltası
- D) Orta Doğu
- E) Kuzey Avrupa

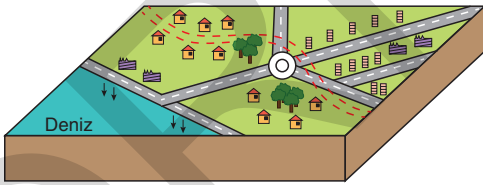
6. Köy altı yerleşmelerinden olan divan, birbirinden uzakta kurulmuş dağınık yerleşmelere sahip köyün mahalleleridir. Her divan birkaç evden oluşur ve genellikle kurucularının adlarıyla anılır. Divanlardan biri köyün muhtarlık merkezidir. Bu yerleşmelerde tahıl ve diğer tarla ürünlerinin üretimi ön plândadır.

Buna göre, haritada numaralandırılan yerlerin hangisinde bu tür yerleşmeler daha sık görülür?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

7.

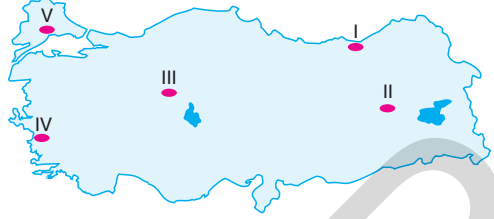
Karayolu	Sanayi tesisi
Metro	Mesken
Liman	Koru
İş merkezi	

Yukarıda bir kentin arazi kullanım durumu gösterilmiştir.

Bu kentin bulunduğu bölgede etki alanının geniş olmasında aşağıdakilerden hangisinin etkili olduğu söylenemez?

- A) Sanayi B) Tarım C) Liman
D) Ticaret E) Ulaşım

8.

Yukarıdaki haritada numaralanmış yörelerin hangisinde dağınık yerleşmeler yaygındır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

9.

Türkiye'de köy altı yerleşmeleri; köylerdeki nüfus artışı, aileler arasındaki anlaşmazlık ve göçebe hayvancılık yapmak amaçlı kurulmuştur. Bu tür kırsal yerleşmelerin bir kısmı sürekli, bir kısmı da geçicidir.

Buna göre, aşağıdaki kır yerleşmelerinden hangisi farklıdır?

- A) Yayla
B) Kom
C) Dalyan
D) Mezra
E) Oba

10.

- I. Zonguldak
II. Muğla
III. Batman
IV. Antalya
V. Bursa

Yukarıdaki şehirler fonksiyonlarına göre ikiye bölünebilir. Hangisi dışarıda kalır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V